

สรุปผลการศึกษา

ผลการศึกษสามารถจำแนกเป็น 3 ประเด็นสำคัญ ดังนี้ 1) ประสพการณ์การใช้สารเสพติดภายหลังการบำบัดรักษาของผู้ติดสารเสพติดซ้ำ 2) ประสพการณ์การรับการบำบัดรักษาซ้ำ 3) การให้ความหมายของการบำบัดรักษายาเสพติด ดังรายละเอียดต่อไปนี้

เกี่ยวกับผู้ให้ข้อมูล ผู้ให้ข้อมูลมีจำนวนทั้งสิ้น 31 ราย เป็นเพศชาย อายุระหว่าง 19 – 39 ปี ($\bar{x} = 27.10$, S.D.= 5.17) ส่วนใหญ่มีการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ว่างาน จำนวน 24 ราย ประกอบอาชีพไม่แน่นอน คือ รับจ้างทั่วไป จำนวน 7 ราย โดยส่วนใหญ่รับจ้างในครัวเรือนของตนเอง หรือญาติพี่น้อง คนรู้จัก มีรายได้เฉลี่ย 1,516 บาท/เดือน (สูงสุด 7,000 บาท) ชนิดของสารเสพติดที่ใช้ครั้งสุดท้ายส่วนใหญ่ (27 ราย) ใช้ เฮโรอีนเป็นหลักและใช้ยาบ้าร่วมด้วย 1 ราย คมกาว เบนซิน เป็นหลักและใช้ยาบ้าร่วมด้วย ใช้กัญชาเป็นหลัก 3 ราย ระยะเวลาที่เคยใช้สารเสพติดอย่างต่อเนื่อง หรือหยุดได้แต่ไม่เกิน 2 วัน เฉลี่ย 9.19 ปี (S.D.= 5.80) น้อยที่สุด 1 ปี นานที่สุด 20 ปี การรับการบำบัดรักษาครั้งสุดท้ายแบบผู้ป่วยในถอนพิษยา 21 วัน จำนวน 6 ราย บำบัดรักษาแบบชุมชนบำบัด 8 ราย รักษาในโรงพยาบาลจิตเวช 4 ราย รักษาแบบกายจิตสังคมนาบัด โดยสมัครใจไปรับการรักษาเอง 5 ราย และโดยการรายงานตัวเพื่อรับการบำบัดตามพระราชบัญญัติปราบปรามยาเสพติด ปี พ.ศ. 2545 จำนวน 8 ราย ผู้ให้ข้อมูลเคยมีประสพการณ์การรับการบำบัดรักษาซ้ำทั้งในสถานบำบัดรักษายาเสพติดของรัฐบาลและเอกชนโดยเฉลี่ย 5.32 ครั้ง (S.D.= 7.17) น้อยที่สุด 2 ครั้ง มากที่สุดถึงกว่า 40 ครั้ง เคยหยุดใช้สารเสพติดหลังการบำบัดรักษา ได้นานที่สุดเฉลี่ย 1.84 เดือน (S.D.= 3.16) หยุดได้นานที่สุด 18 เดือน และน้อยที่สุดคือหยุดไม่ได้เลยแม้วันเดียว สถานภาพของผู้ให้ข้อมูลขณะเก็บข้อมูลวิจัยเป็นดังนี้ 4 รายหยุดใช้สารเสพติดได้นานกว่า 1 เดือนและ 8 รายหยุดการใช้สารเสพติดได้แต่ใช้สารเสพติดที่ถูกกฎหมายทดแทน 13 รายอยู่ในชุมชนและรับการรักษาด้วยยามธาโคน หรือยากล่อมประสาทในบางครั้งร่วมกับการใช้ยาเสพติดที่เคยใช้ประจำ และ 6 รายกำลังรับการบำบัดรักษาในศูนย์บำบัดรักษายาเสพติด ภาคใต้

1. พฤติกรรมการใช้สารเสพติดภายหลังการบำบัดรักษาของผู้ติดสารเสพติดซ้ำ จำแนกเป็น 2 กลุ่มดังนี้

1.1 เกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้สารเสพติดซ้ำ จำแนกเป็น 4 กลุ่ม ดังนี้

1) กลุ่มที่สามารถหยุดใช้สารเสพติดที่เคยใช้เป็นประจำได้นานกว่า 1 เดือนมีจำนวน 4 ราย ทุก รายได้รับการบำบัดแบบผู้ป่วยใน โดยสามารถหยุดได้และไม่ติดสารเสพติดอื่น ยกเว้นบุหรี่ เนื่องจาก มีงานทำ มีรายได้ ได้รับกำลังใจจากครอบครัว แต่ก็กังวลกับการติดซ้ำ ทุกรายรับรู้ได้ว่า สุขภาพร่างกาย และจิตสังคมดีขึ้นกว่าเดิม เช่น

“ผมทำงานกับพี่สาว ช่วยถอนขนไก่ส่งตลาด ทุกเช้า ก็ดีแต่ผมไม่ได้ไปไหนเลย พี่เขากลัวจะออกไปแล้วติดอีก หลังจากเราเลิกเสพแล้ว ร่างกายเราแข็งแรง ผมน้ำหนักขึ้น 6 โลพฤกกรรมดีขึ้น คิดถึงคนอื่นมากขึ้น สุขภาพดีขึ้น”

“รู้สึกดีครับ ร่างกายอะไรสมบูรณ์ เพราะแต่ก่อนเล่นยาผมร่างกายไม่ค่อยจะสมบูรณ์เท่าไร จะเจ็บอยู่เรื่อยๆครับ แล้วก็ลำบาก ตอนนี้ร่างกายผมดีหลายอย่างเลยครับ การฟื้นฟูอยู่มาเดือนกว่าแล้วก็ดีครับร่างกายจิตใจผม ผมได้เปลี่ยนแปลงหลายอย่างเลยครับ “

2) กลุ่มที่หยุดใช้สารเสพติดที่เคยใช้เป็นประจำ แต่ใช้สารเสพติดที่ถูกกฎหมายเพื่อลดอาการขาดยา หันเหความสนใจและมีปัญหาสังคมตามมาเช่น การทะเลาะเบาะแว้ง ไม่รับผิดชอบงานอาชีพ มีจำนวน 13 ราย ตัวอย่าง

“นั่งในกลุ่มทุกคืนกันนะ หลายคนก็ชวนกินเหล้าของมันมาก ถูกกฎหมาย ไม่มีใครว่าใคร ชื่อก็ง่าย ชื่อเสียของการกินเหล้า สุราที่เราเสียคือ เรื่องงานเรื่องการเราไม่ได้สมาธิสมาทานักไม่คิด กรัดขางไม่หรรอด(ตลอด) เพราะลุกขึ้นไม่รอด”

และจากการให้ข้อมูลของชาวบ้านในชุมชนที่มีผู้ติดสารเสพติดและได้รับการบำบัดรักษาแล้ว 1 ราย กล่าวว่า “ตอนนี้ปัญหาพวกนี้ไปกินเหล้ากันที่ร้านในหมู่บ้านเรา มันเมาทะเลาะกันไม่เว้นแต่ละวัน ขับรถเรื่องเวลาเมาอาจารย์คิดแล ผมว่าปัญหามันกลายเป็นอีกแบบหนึ่ง น่าคิดเหมือนกัน”

3) กลุ่มที่หยุดใช้สารเสพติดไม่ได้เลย กลับไปใช้สารเสพติดเดิมซ้ำภายใน 1-3 วัน ใช้สารเสพติดที่เคยใช้เป็นประจำบางครั้ง และทดแทนสารเสพติดโดยการรับยามเมธาโดน จากสถานบำบัด และหาซื้อยากล่อมประสาทกินเอง แต่กลุ่มนี้สามารถประกอบอาชีพได้ ตัวอย่าง

“ที่โรงพยาบาล... ผมไปกินเมธาโดน พอช่วยให้ผมอยู่ได้สักครึ่งวันต้องใช้อื่นด้วยหยุดไม่ได้เลย แต่ก็ยังดีที่ช่วยให้อยู่ได้ไม่ต้องกระวนกระวายมากเวลาหาไม่ได้ จะได้ทำงานได้บ้าง”

“ของผมบางวันหากเสียนมา โรงพยาบาลให้ยามาไม่แรง ผมก็คิดเพิ่ม บางทีไม่ตั้งค้พอกก็ซื้อยายูนีอจากร้านยาบ้าง”

“ไปรักษาที่ชุมชนบำบัดเกาะแก้ว ก็จะรักษาให้หายขาด อยู่ได้เดือนกว่าจนได้เป็นเอ็กซ์ ผมก็ตัดสินใจออกตามเพื่อน ก็ตามเพื่อนไปจี๊ดอีก แม่เลยบังคับพาไปวัด ...ที่พิทลุง”

“ก็เป้าหมายก็อยากจะทำทุกครั้งที่แหละครับ ก็ประมาณร้อยเปอร์เซ็นต์เลขครับแต่ว่ามันทำไม่ได้ครับก็เพราะว่า พอกินยาปุ๊ป พอหมดฤทธิ์ยา ตัดยาประมาณเดือนนึง ตอนแรกผมก็หนาว ๆ ร้อน ๆ ผมก็เสียน ผมก็ต้องเล่น และเป็นแบบนี้มาเกือบทุกครั้งเลขครับ กินยาไม่ครบคอร์สครับ เค้าให้กิน 45 วัน ผมก็กินได้ 20 วัน ไม่เคยครบครับ ตอนแรกก็อยากจะทำที่บ้านบายใจ ว่าเราสู้ เราเลิกยาแล้ว แต่ก็ไม่ได้สักครั้งเดียวครับ...”

4) กลุ่มที่สามารถหยุดยาเสพติดที่ใช้ประจำได้เพราะ หายาไม่ได้มากกว่าผลจากการบำบัดรักษา เช่น ต้องโทษ ย้ายที่อยู่ ไม่มีโอกาสพบปะกลุ่มใช้ยาเสพติดเดิม ไม่มีความมั่นใจต่อการติดสารเสพติดซ้ำ หากกลับมาอยู่ในสิ่งแวดล้อมเดิม ตัวอย่าง

“ผมเคยมารักษาให้หยุดใช้ยาหลายครั้งครับ เป็นสิบ ๆ ครั้งครับ แต่ที่หยุดได้มากที่สุดคือ 5 เดือนครับ เพราะผมต้องโทษครับ ให้โดนอยู่ในสถานกักกัน ผมเลยไม่ได้ใช้ครับ”

“ครั้งที่ผมอยู่บ้านได้นาน เพราะเมื่อเพื่อนมาถามหาที่บ้าน แม่บอกว่าจะไม่อยู่ทั้ง ๆ ที่ผมอยู่ก็ไม่เจอกัน ไม่ได้ใช้ยาอยู่นานเป็นเดือน”

“หลังบำบัดที่เกาะแก้วผมหยุดยาได้ 1 ปี เพราะไปอยู่สวนยาง จากบ้านไปและช่วงนั้นของขาดจึงหยุดยาได้ผมเองก็คิดนะหากยังอยู่กับเพื่อนที่ใช้ยาด้วยกัน ไม่กี่วันผมก็คงหันกลับไปที่นี่เดิมอีก”

1.2 เกี่ยวกับปัจจัยที่นำไปสู่การเสพยา ภายหลังจากการบำบัดรักษา ได้แก่

1) ปัจจัยสิ่งแวดล้อมสังคมและบุคลิกภาพได้แก่ ไม่มีงานทำ กลับไปอยู่ในสิ่งแวดล้อม

เดิม ๆ ยากง่าย และจิตใจไม่เข้มแข็ง แก้ปัญหาไม่ได้ เพื่อนที่ติดยาถือที่พึ่งในการแก้ปัญหา ตัวอย่าง

“ไปรักษาที่ชุมชนบำบัดเกาะแก้ว ก็จะรักษาให้หายขาด อยู่ได้เดือนกว่าจนได้เป็นเอ็กซ์ ผมก็ตัดสินใจขอออกตามเพื่อน ก็ตามเพื่อนไปฉีดอีก แม่เลยบังคับพาไปวัด ...ที่พัทลุง”

“ผมคิดว่าถ้าเค้ายังขาย ผมยังเลิกไม่ได้ ผมก็คิดว่าผมยังเสพ เพราะจิตใจผมยังไม่แข็งแรง ถ้ายังมีแหล่งขายผมก็คิดว่าคงยังมีผู้เสพครับ”

“ผมกลับมาอยู่บ้านไม่ได้ใช้ยาเสพติดพักหนึ่งไม่ถึง 10 วัน แต่แล้วก็อดไม่ได้ อยู่บ้านเฉย ๆ ว่าง ๆ เหนงมากก็เลยกลับไปหาเพื่อนเดิม ๆ อีก หันกลับไปใช้ยามากขึ้นจนมีอาการมากกว่าเดิมอีก”

2) ปัจจัยอิทธิพลมืด ถูกคามชีวิต ต้องฝืนใจใช้ยาเสพติดอีก เพราะกลัวอันตรายจากกลุ่มที่เคยขายยาเสพติดด้วยกันระแวง ต้องปฏิบัติตัวให้ใหม่เป็นที่สงสัยโดยการให้สารเสพติดเหมือนเดิม ซึ่งมีผู้ให้ข้อมูลลักษณะเดียวกันนี้เพียง 2 รายเท่านั้น ตัวอย่าง

“ที่ผมติดยาซ้ำอีกเพราะพอผมไปบำบัดกลับมา กลัวเพื่อนเข้าใจผิดคิดว่า จะเป็นสายให้ตำรวจ กลัวเพื่อนไม่ไว้ใจ ผม ไปรู้จากเค้า คือว่าผมจะเริ่มกลัวครับ ถ้าผมทำตัวดีขึ้น เค้าเห็นผมเริ่มห่างออกมากแล้ว จะเป็นสายให้ตำรวจบ้างหรือว่ากลัวจะไปแจ้งตำรวจ ผมกลัวครับว่า เค้าจะไม่ไว้ใจผม ผมจะพยายามทำให้เค้าไว้ใจ จะพยายามเต็มที่กับตรงนั้นครับ อันตรายมากผม พ่อแม่พี่น้องของผมต้องอยู่ตรง ให้เค้าเห็นว่าผมไม่มีอะไร ไม่มีอันตรายกับเค้า ทำให้เค้าไว้ใจผมที่สุดครับ”

3) ปัจจัยด้านความเชื่อและการให้คุณค่าของสารเสพติดในทางบวก คือทำให้อารมณ์ดี ทำงานได้ มีแรง จูงใจให้กลับไปใช้ซ้ำ ตัวอย่าง

“ขกของทำได้ไม่ทำอะไร ไม่มีแรงสัก 15 วันแต่ก็ไปใช้เฮโรอีนต่อ เห็นเพื่อนเขาใช้กันทั้งนั้น อดไม่ได้เพราะคิดว่า ดีกว่ายาบ้า ไม่เป็นโรคจิตด้วยและอยู่ได้นานกว่า เสียอย่างเดียวแพงกว่า นิดเดียว ร้อยนึง ก็ใช้ดม เอามาขยี้ ๆ แล้วดมที่จมูกแบบนี้ไง (ทำท่าให้ดู) แล้วสูบแบบยาบ้าบ้าง แต่ไม่เคยฉีดนะ ผมรู้ทั้งนั้นแหละว่า มันมีข้อเสียหลาย แต่ก็อยากทำงานอยากได้งานมาก ๆ”

“กัญชากับเหล้าตั้งคู่กันใหม่ย่ะ นี่กัญชา นี่เหล้าเขาจะไม่เลือกเหล้าแน่ เราจะไม่เลือกเหล้าเรารู้แล้วกัญชามันดี อารมณ์ดีบายใจ”

4) ปัจจัยด้านกฎหมาย เชื่อว่า การเข้ารับการบำบัดรักษาในสถานบำบัดรักษายาเสพติดของรัฐฯ และพระราชบัญญัติปราบปรามยาเสพติด ปี พ.ศ. 2545 ที่ว่า ผู้เสพคือ ผู้ป่วยต้องรับการบำบัด เปิดช่องทางให้ไปติดยาและรับการบำบัดซ้ำ ๆ ได้โดยไม่ผิด ตัวอย่าง

“แต่ว่า ส่วนหนึ่งที่มารักษาบำบัด ก็คือว่า มีนโยบายนี้ขึ้นมา แล้วก็เปิดโอกาสให้เราบำบัดตะก็บอกว่า ถ้าหากเปิดโอกาสอย่างเสรี ให้มารับบำบัดได้ ไม่ผิด ก็ยังคงไปเสพอีกนั่นแหละนะ บอกกันตรง ๆ”

“ที่โรงพยาบาล... ให้ แต่กินยาเมธาโดน มาตลอดไม่เอาผิดใคร พอช่วยให้ผมอยู่ได้สักครึ่งวัน ต้องใช้อื่นด้วย หยुकไม่ได้เลย แต่ก็ยังดีที่โรงพยาบาล...ให้กินมาตลอด ช่วยให้อยู่ได้ไม่ต้องกระวนกระวายมากเวลาหาไม่ได้ จะได้ทำงานได้บ้าง”

2. ประสบการณ์การรับการรักษาซ้ำในสถานบำบัด

ด้านกระบวนการนำเข้าสู่การบำบัดรักษาซ้ำ มีแรงจูงใจที่นำมาสู่การรับการรักษาซ้ำได้แก่

1) แรงจูงใจทางสังคมประกอบด้วย ครอบครัว โดยเฉพาะบุตร ผู้นำชุมชน เพื่อน นายจ้าง คอยเตือนสติ กระตุ้นใจและให้กำลังใจให้เลิก ตัวอย่าง

“ผมเคยคิดมานานแล้ว เคยปฏิญาณว่า ถ้าลูกสาว อยู่ ม.1 ผมจะเลิก ผมไม่อยากให้ลูกสาวมีปมด้อย ว่ามีพ่อติดยา แต่ก่อนไม่คิด ไม่มีลูกเมีย ไปบำบัดบ้าง กลับมาก็ไปสูบอีกเป็นอยู่แบบนี้หลายหน”

“ผู้นำ หรือว่าผู้นำศาสนา พระ ก็เค้าเรียกประชุมกันแล้วก็ให้เรามีการณรงค์เพื่อให้หยุดเสพยา เค้ามีการประชุมกันเดือนละครั้ง ผมก็เข้าร่วมแต่ไม่บ่อยครับ มันทำให้คิดมากเหมือนกันเวลาที่ไม่มีอาการอยากยา แต่ก่อนไม่มีใครสนใจเขากลับและรังเกียจด้วยซ้ำไป” ข้อมูลจากผู้เคยเข้ารับการบำบัดซ้ำ และขณะนี้ประกอบอาชีพในชุมชน

“คนที่ตัดสินใจให้ มาบำบัด เป็นหลักคือ ผู้บังคับบัญชาเพราะเขาคอยพูด คอยเตือนอะไรอย่างนี้ว่าเราอย่าเป็นคนใช้ยาเลยครับ ผู้บังคับบัญชา สนับสนุน เต็มอก เต็มใจให้มา เพื่อนๆ ก็คือรับเข้าใจเรามากกว่าแต่ก่อน ให้กำลังใจมารักษาครั้งนี้” ก็ คิดว่าจะลองเลิกก็มา มาหลายครั้งแล้ว ครั้งนี้ก็ควรจะเป็นอีกครั้งเป้าหมายแตกต่างจากครั้งก่อนๆ คือ ครั้งก่อนทำเพื่อ พ่อแม่ แต่พอมมีปัญหาขึ้นมา รับไม่ได้ ก็ ไปใช้อีก เหมือนที่ผ่าน ๆ มาครับ”

2) แรงจูงใจเรื่องภาวะสุขภาพกายจิตสังคมเสื่อมโทรม ทำให้ต้องรับการบำบัดรักษาเพื่อพักร่างกาย ตัวอย่าง

“แต่พอเราเข้าไปสักพักหนึ่ง เรารู้สึกว่าคุณภาพเราแย่ ก็ไม่สบายบ่อย เจ็บหน้าอก เป็นไข้ แล้วก็ไอกลั้วอะไรง่าย ซึ่กแล้วในสิ่งที่ไม่ควรกลัวซึ่กแล้ว เราก็รู้สึกว่าคุณมองเรา พอเข้าไปสักพักเรารู้สึกว่าคุณมองเรา ไม่เข้าใจสัก ครอบครัวยุ่ว่า เราใช้ยา ก็เลยรู้สึกไม่สบายใจแล้ว ครอบครัวยุ่ก็ไม่วู้จะทำอย่างไรได้แต่ตักเตือน เราคิดว่าต้องรักษาแล้ว ไม่วู้จะทำอะไรรอด”

“สิ่งที่ผมให้ผมตัดสินใจเข้าไปรับการรักษาเพราะว่าตัวผมเองครับ ผมไม่ได้ปรึกษาใคร ผมเล่นยาครับ ผมเล่นหนักมาก แล้วผมรู้สึกกลัวครับกลัวกับอาการที่จะเกิดขึ้น เพราะผมรู้สึกว่าคุณมี อาการหนักขึ้น ผมมีอาการจิตหลอน หรือว่าเห็นภาพหลอนบ้าง เกี่ยวกับอาการมันมีอาการแรง เหมือนไม่ใช้ตัวผมเลยครับ ผมรู้สึกมีปัญหากับตรงนั้นครับ ทรมานกับการที่ต้องระแวง ต้องคอยคิดอะไรก็ไม่วู้ครับ ผมเลยตัดสินใจเข้ามารักษาครับ ”

3) แรงจูงใจด้านมโนธรรม รู้สำนึกผิดชอบชั่วดีได้บางครั้ง ลงสารพ่อแม่ที่ต้องให้เงินมาซื้อ ยาซ้ำ ๆ สับสนุนในการกระทำของตนเอง ตัวอย่าง

“..ตอนนี้ผมมีความเข้าใจตัวผมบางอย่างเหมือนกัน ที่ผมทำตัวพรรคนี้ไ่ม่ายแต่่วผลสุดท้ายผมมาคิดได้ว่า ตัวเรอดีอิชั่ว มันอยู่ที่ตัวเอง ไม่ต้องไปเที่ยวโทษว่า เออ พ่อแม่เขาแยกทาง ถึงเราต้องทำตัวพรรคนี้ คือว่า มาคิดตอนนี้ไ่ว้ววันไ่ข้างหน้าไ่ม่ายพี”

“ใครบอกว่า คนติดยาไม่ยากเลิก ไม่อยากหยุด ผมว่าไม่ไ่ช่แน่นอน ผมเบื่อหน่ายกับชีวิตแบบนี้ บางทีอยากคิดสั้น เพราะไม่วู้จะหยุดอย่างไร มันบอกไม่วู้ถูก สุดท้ายก็ต้องกลับไปหามันอีก ทั้งเราไปหา มันแล้วมันก็วนเวียนอยู่รอบตัวเรา”

4) แรงจูงใจด้านกฎหมาย เพราะถูกบังคับจากกฎหมายปราบปรามอย่างหนัก ให้โอกาสรับการ รักษา เป็นผู้ป่วยมีเกียรติ กว่าความเป็นผู้ต้องหาที่ต้องถูกจับ ตัวอย่าง

“นี่หากไม่ใช่เพราะถูกบังคับ ผมไม่มาครับ เพราะว่านายอำเภอเขียนหนังสือมาเลขที่นี้ เราต้องเข้ามาอบตัว แบบที่ว่า สุขกัญญาไปดี เวลามอบตัวไม่ไป ถึงเขาก็มาทำทำจิตใจหนอย ๆ (เล็กน้อย)”

“จริงๆ เขาบอกมานานแล้วให้หยุด แต่ผมมาตัดสินใจตอนนี้ผมว่ามันขึ้นกับโอกาส พอดี ถ้าเมื่อกฎหมายเขาให้โอกาสผู้ที่เสพติด คือ เป็นแค่ผู้ป่วย แต่ว่าถ้าผู้ไหนเสพ ไม่ไปเข้ามาอบตัว จะเป็นผู้ต้องหาทันที ถึงสภาพมันผัดกันไข่ม่ายครับคือว่า ผู้ป่วยเขาให้เกียรติ ดูแลรักษาอย่างดี ติดตาม ผลไทร เหมือนที่พี่มานี้แหละ คล้าย ๆ ผมว่าคงเป็นเช่นนั้น ติดตามผลว่าน้องเขาเลิกได้ ไทรพรรค์นี้ ผมเข้าใจ ผมไม่ได้นี้กระแวงครับมีผู้ใหญ่ ตำรวจ ไปหาผมที่บ้าน ผมบายใจ(สบายใจ)ด้วยซ้ำ เชิญผม ให้ไป ผมไปได้ ไม่รู้สิกระแวงไทร”

5) แรงจูงใจด้านยาเสพติดเอง เนื่องจากหาซื้อยากขึ้น การเสพสารเสพติดไม่สะดวก เนื่องจาก การปราบปรามของเจ้าหน้าที่ตำรวจ ทำให้คนขายกระแวงไม่ขายให้ ต้องหลบซ่อนเมื่อเสพ เลยตัดสินใจไป รับการบำบัด ตัวอย่าง

“ผมอยากหยุดยาจริง ๆ รู้สึกเบื่อ ต้องคืนรันทมน ไม่มีก็ทรมานเป็นอย่างนี้ครั้งแล้วครั้งเล่า ผมจะพยายามเลิกให้ได้ร้อยเปอร์เซ็นต์ทุกครั้ง แต่ไม่เคยทำได้ตลอดเลย”

“คือ เราจะไปชนยาเสพติด ไปเอายาเสพติดมานิ ก็กลัวเจอตำรวจ คนขายบางครั้งก็พอนายเข้าไป จับบ่อยๆ ก็จะกระแวง ไม่ขาย อุปสรรคมาก... การจัดการกับอุปสรรค... ก็จะพูดกับเค้าตรง ๆ ว่า ให้ผม เอะ ตรงนั้น ไม่มีปัญหาอะไรหรอก ถ้าหากเกม(ตำรวจมาจับ) ผมก็จะรับเอง แต่ก็ลำบากเวลาหาหาเพราะ คนขายกลัวกระแวงมาก ยาก็แพงมากหลายเท่าเลยตัดสินใจหยุดก่อน...”

3. ความหมายของการบำบัดรักษายาเสพติดตามการรับรู้ของผู้ติดสารเสพติดซ้ำ

1) เป็นการบรรเทาการอยากยาเท่านั้น การรักษาจะได้ผลอยู่ที่ใจของผู้รับการรักษานั้น ตัวอย่าง

“การรักษาเป็นเพียงการบรรเทาผมว่า ไม่ใช่ทำให้หายได้ การรักษาต้องใช้เวลาในการจะเลิกยา ใจอยู่ที่ใจของคนมารักษาเองที่มี 1. สภาพแวดล้อม 2. แล้วก็มีบุคคลที่ช่วยเหลือ 3. คนติดยาต้องเต็มใจ รักษา ไม่ถูกบังคับมา สภาพแวดล้อมที่จะช่วยให้เขาเปลี่ยนพฤติกรรมของเขา คนช่วยเหลือ เจ้าหน้าที่ต้อง คอยแนะนำ บางคนช่วย ถึงเป็นปี บางคนไม่หายเลย เช่นที่เกาะแก้ว ทั้ง 3 อย่างที่ผมว่าต้องไปด้วยกัน ขาดสิ่งหนึ่งสิ่งใดไม่ได้เลย มีอย่างใดอย่างหนึ่งก็ไม่ได้”

2) การบำบัดรักษายาเสพติดต้องมีแนวทางการเลิกยาและทำได้จริง ๆ ตัวอย่าง

“การบำบัดรักษา ตามความคิดของผม คือการต้องการได้ความรู้กับแนวทางที่จะไม่กลับไปเสพ ยาใหม่ ว่าวิธีการที่ว่า ให้เราเรียนรู้ว่า อะไรเป็นสาเหตุที่จะทำให้เรากลับไปใช้มันอีก ให้เราได้รู้ตรงนั้น และต้องแก้ได้จริง ๆ “

“ยาเสพติดก็เป็นอะไรที่ ทำลายเรา แต่ยากจะลืมได้ การบำบัดรักษาเป็นสิ่งที่พูดได้แต่ทำไม่ค่อยสำเร็จใจเราห้ามไม่ค่อยอยู่”

3) การบำบัดรักษาคือการมาพักผ่อนรับประทานยา ตัวอย่าง

“การบำบัดรักษา สำหรับตัวผม ที่ผมคิดคือ การมาทานยาครับ เพื่อให้อาการเรอดีขึ้นโดยไม่ต้องใช้ยาเสพติด และอีกอย่างก็คือมาพักผ่อนออกกำลังกายครับ ที่ผมเข้าใจตอนแรกคือผมคิดว่าเค้าจะช่วยผมได้แค่นั้น การบำบัดรักษา ให้ร่างกายผมดีขึ้น สมองอะไรทุกอย่าง การทานยาจะช่วยให้ดีขึ้นครับ”

“การบำบัดรักษาก็คือ การกินยาและการรับขยามากิน รักษาตัวเอง ไม่ถึงขนาดว่าเราต้องนอนโรงพยาบาล แล้วก็เรากินยาเพื่อการบำบัดรักษา ไม่เกี่ยวกับว่าเราต้องนอนชุมชนบำบัด”